

Motion till riksdagen 2011/12:N414

av Kent Persson m.fl. (V)

Innovationer

1 Innehållsförteckning

2	Förslag till riksdagsbeslut	2
3	Inledning	3
4	Bakgrund globalt.....	3
5	Bakgrund Sverige.....	3
6	Behövs en innovationspolitik?	4
7	Vad är en innovation?	5
8	Vad bör ingå i en innovationsstrategi?	5
9	Vänsterpartiets förslag	6
9.1	Ett FoU-avdrag för små företag	6
9.2	Förstärkt stöd till Vinnovas Forska och väx-program	6
9.3	Almi innovation och sådd	7
9.4	Offentlig upphandling	7
9.5	Allmänna principer	8
9.6	Innovativ upphandling	8
9.7	EU och innovativ upphandling.....	9
9.8	Exportstöd för små och medelstora företag.....	9
9.9	Stöd till individuella utvecklingscentra m.m.....	10
9.10	IUC – ett medel för jobb	10
9.11	Utveckla branschprogrammen.....	11
10	En innovations- och riskkapitalfond.....	11
10.1	Kunskap viktigt fundament för nya växande företag	11
10.2	Små företag på efterkälken.....	12

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en innovationspolitik.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om innehållet i en innovationsstrategi.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skattekreditering för FoU (forskning och utveckling) i småföretag.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förstärkning av Forska och väx.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förstärkning av Almi innovation och sådd.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om problem och möjligheter med offentlig upphandling.¹
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att använda innovativ upphandling.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stöd till innovativ upphandling.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om exportstöd.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utveckling av IUC (industriella utvecklingscentrum) och deras verksamhet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen, i samtal med berörda parter, bör ta initiativ till två nya branschprogram, ett för att utveckla vindkraften och det andra inom besöksnäringen.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en innovations- och riskkapitalfond.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om statens långsiktiga ansvar.

¹ Yrkandena 3 och 6 hänvisade till FiU.

3 Inledning

För Vänsterpartiet är frågan om full sysselsättning en prioriterad fråga. Det handlar om var de nya jobben ska utvecklas i den globaliserade ekonomin och hur framtidens välfärd och välstånd ska byggas. Det är inte genom låga löner Sverige ska konkurrera utan genom innovationer och nytänkande som omsätts i nya produkter eller tjänster. Det är först då Sverige kan hävda sig och utvecklas som en kunskapsdriven nation.

4 Bakgrund globalt

Den kris som världsekonomin fortfarande genomgår har i grunden ändrat den globala finansiella kartan. Folkrika länder i öst och syd ökar snabbt sin betydelse i världsekonomin. Kina är t.ex. störst på varuexport och är, enligt OECD (Kinarapport 2010), på väg att gå om USA också i värdet av varutillverkning. På 250 år har det bara hänt två gånger att ett lands varutillverkning gått om ett annat och blivit världsledande. Det är nu cirka ett sekel sedan USA blev störst på varutillverkning i världen. Nu är det alltså snart dags för något mycket ovanligt.

Världsekonomin genomgår cykler med ungefär 40 års mellanrum. Allt tyder på att vi nu befinner oss i en nedåtgående fas. ”Som jag ser det är detta en strukturkris av det slag världen har upplevt några få gånger. Det handlar om strukturella obalanser, stora vägvalsfrågor och en förskjutning i tillväxten.” (professorn i ekonomisk historia och experten på strukturella kriser, Lennart Schön, i Veckans Affärer den 25 augusti 2011). Både länder och enskilda vidtar mått och steg i enlighet med den utveckling som pågår och förväntas ske. Så har t.ex. de sydamerikanska länderna denna sommar bildat Sydamerikanska ekonomiska rådet. Rådet har bland annat till uppgift att öka handeln mellan länderna i regionen och samordna användandet av ländernas valutareserver som ett skydd mot kriserna i USA och EU. Ett annat exempel, där det är EU-medborgare som röstar med ”fötterna”, är den explosionsartade ökningen av utflöde av högutbildade arbetslösa från Portugal till forna kolonier som Angola och Brasilien.

5 Bakgrund Sverige

Sverige är på många sätt unikt med sin lilla hemmamarknad och de stora exporterande internationella företagen. Exportens andel av BNP har ökat från 1970-talets 24 procent till dagens 50 procent. Samtidigt har Sverige sin absolut största andel av exporten till Europa (70 procent) och fortfarande går en mycket liten andel till t.ex. Kina (3 procent) (OECD och SCB). Positivt för Sveriges export är att de länder vi exporterar mest till – Tyskland och Norge –

Fel! Okänt namn på

står relativt starka i västvärldens pågående finansiella kris. Svensk forskning och utveckling är på ytan stark men vi är mycket beroende av en handfull globala företags forskning och utveckling (FoU). Skulle dessa fallera eller flytta mer av sin forskning utomlands visar sig svagheter relativt omgående. Ett annat stort bekymmer är att vi i förhållande till andra länder sakta tappar marknadsandelar på exportmarknaden och att de stora svenska globala företagen nu huvudsakligen ökar antalet anställda utanför Sveriges gränser.

6 Behövs en innovationspolitik?

Den globala konkurrensen ökar. För att kunna behålla vår välfärd måste Sverige konkurrera med kunskap och innovationer och inte med låga löner. Därför behövs en sammanhållen innovationspolitik och en särskild innovationsminister, menar Peter Holmstedt, vd för Rise Holding. Vänsterpartiet delar den uppfattningen.

För att bibehålla och utveckla det svenska välfärdssamhället är, som ovan visats, exportindustrins fortsatta framgångar nödvändiga. Ett problem är därför det som kallas ”den svenska paradoxen”. Paradoxen är att vi är duktiga på att forska och ta fram innovationer men vi är dåliga på att kommersialisera dessa till konkreta produkter och tjänster, vilket skulle leda till nya företag och fler sysselsatta i Sverige. Däremot är inte näringslivets problem för hög lönenivå, för omfattande arbetsrättslig trygghet eller inflytande för löntagarna. Näringslivets problem är istället strukturellt. Ny teknologi och utslagning av lågproduktiva företag bidrar till en förändring av strukturen. Men enkel matematik visar också att ett företag kan öka sin produktivitet, mätt som förädlingsvärde per anställd, genom att outsourca delar av verksamheten. En alternativ väg till outsourcing är en förbättring av produktionstekniken, vilket skulle öka produktiviteten markant. Med en förbättrad produktionsteknik ökar också behovet av att hålla ihop utvecklingsarbetet och sammansättningsarbetet. Därmed ökar motivationen att investera och anställa i Sverige för företagen. Istället för att flytta jobben från Sverige behåller vi dem genom förbättrad produktionsteknik.

Svensk industri är fortfarande framgångsrik på FoU och på innovationer, men med den globala utvecklingen som bakgrund gäller det att konsekvent och konstant vara lyhörd för ekonomiska och miljömässiga skiften. På samma sätt som en regering som känner sig nöjd med den befintliga situationen tappar i förmåga, tappar nöjda företagsledare och ett passivt näringsliv i förmåga. Den borgerliga regeringen verkar hittills inte förmått agera eller ens förstå de utmaningar Sverige står inför.

Basen för en ekonomiskt uthållig tillväxt är, som alltid, en jämn tillgång på material, energi och kunskap. I en värld där tillgången på råvaror blir allt knappare, med särskilt Kina som stor importör, blir innovationer och produkter med högre förädlingsvärden och lägre resursförbrukning allt viktigare. Med det som bakgrund vill Vänsterpartiet därför sätta ett innovationsprogram med ett antal komponenter. Tiden är också perfekt. Det är under en

begynnande lågkonjunktur som det finns tid och möjligheter att tänka och handla visionärt och framtidsinriktat. Vad som ovan anförts om innovationspolitik bör ges regeringen till känna.

7 Vad är en innovation?

Innovation är idag ett modeord som används om snart varje utveckling inom näringslivet. För att begreppet inte ska tappa i värde och betydelse, som t.ex. begreppen kluster och såddkapital har gjort, bör det fastställas vad innovation innebär. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) menar att en innovation uppkommer då kunskap omsätts i nya värden. IVA exemplifierar med begreppen produktinnovation (mobiltelefon), processinnovation (internetbank), organisatorisk innovation (lean management), affärsmodellinnovation (Spotify) och inputinnovation (maxfasmaterial som ersätter guld). Swedish Economic Forum Report 2010 och Vinnova ansluter sig till en liknande definition. Vi anser att denna precisering täcker in det viktigaste av begreppet innovation.

8 Vad bör ingå i en innovationsstrategi?

Många länder har skapat nationella innovationsstrategier, vilka bygger på ett brett stöd i de berörda staterna. Vi anser att Sverige också behöver en innovationsstrategi. Det inte bara gynnar utan är nödvändigt för långsiktighet i olika innovationsstrategiska satsningar. Vinnova har i en färsk rapport (VR 2011:09) identifierat just avsaknaden av långsiktighet i svensk innovationspolitik som en akilleshäla.

Vikten av särskilda statliga satsningar för att stimulera FoU- och innovationsinvesteringar har en mycket stor betydelse för Sveriges framtida konkurrenskraft. FoU- och innovationssatsningarna bör riktas mot områden där Sverige är starkt och som går att identifiera som globala tillväxtområden.

Samverkan mellan företag (enskilda och i kluster), universitet och högskolor, forskningsinstitut och myndigheter är av yttersta vikt för att få den långsiktighet som går långt bortom kvartalsavkastningens tyranni. Eftersom de små och medelstora företagen är de som har svårast att ta till sig innovativ utveckling bör mycket av resurserna riktas mot dessa.

Vi vill också gärna påpeka att det är oerhört centralt för Sverige att ha en fungerande infrastruktur för bland annat transporter. Vi kan inte ha den ordningen att den viktiga tågtrafiken vinter efter vinter blir stående p.g.a. undermåligt banunderhåll.

Vi kan inte heller ha en ordning som innebär att mängder av människor går arbetslösa samtidigt som vissa sektorer inom industri- och tjänstesektorn skriker efter kvalificerad arbetskraft.

Fel! Okänt namn på

Sverige håller på att slitas sönder, och dessa frågor är helt nödvändiga att lösa för att en nationell innovationsstrategi ska kunna skapas och fungera. Det bör ges regeringen till känna.

9 Vänsterpartiets förslag

9.1 Ett FoU-avdrag för små företag

Forskning och utveckling är avgörande för framtida satsningar, t.ex. när det gäller utvecklandet av miljö- och energiteknik. Det behövs ökade resurser till alla delar inom FoU, från grundforskning till utveckling av konkreta produkter och tjänster. Inom ramen för Vinnova har små och medelstora företag under några år kunnat få bidrag till behovsidentifiering av, förstudier till och genomförande av FoU-projekt. Intresset har varit mycket stort och indikerar att det behövs ytterligare insatser.

Vi vill därför utöka möjligheterna till stöd för små och medelstora företag genom en kreditering på företagens skattekonto. Stödet ska avse högst 30 procent av företagets kostnader upp till ett tak på 2,5 miljoner kronor. Alla företag med upp till 250 anställda ska omfattas. Den beräknade kostnaden blir 1,2 miljarder kronor.

Den här typen av system är inte ovanligt i andra länder. Vårt grannland Norge har en sådan skattekreditering sedan några år tillbaka. Vad som ovan anförs om kreditering på skattekonto för satsning på FoU i små och medelstora företag bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

9.2 Förstärkt stöd till Vinnovas Forska och väx-program

Minskad efterfrågan från exportföretagen leder till minskad efterfrågan hos, särskilt kunskapsintensiva, små och medelstora företag. Deras innovationsinvesteringar drabbas extra hårt eftersom de både drabbas av finanskrisen och av ett efterfrågebortfall. Situationen gör att också nyföretagandet drabbas.

Forska och väx-programmet, som drivs av Vinnova, gör det lilla företaget till huvudaktör vid samarbete med forskningsutförare. Det är en klar skillnad jämfört med de flesta andra statliga insatser som görs på FoU-området. Forska och väx-programmet har lyckats knyta ihop småföretag med en forskningskompetens som småföretagen inte själva förfogar över. En mycket positiv sidoeffekt av programmet är att företagen har ökat sin FoU-kompetens genom att anställa personal med forskarutbildning eller civilingenjörsutbildning. Av de företag som slutrapporterat sina projekt har hela 76 procent angett att de anställt personal med direkt anknytning till projektet.

Projekt som fick medel våren 2011 är bl.a. sådana som högproduktiv framställning av ortopediska implantat, värmeackumulator för industriugnar och högeffektiv biogasdriven elkraftsförsörjning för utvecklingsländer.

Sedan programmet startade har 3 000 projektansökningar kommit in. Av dessa beviljades endast en liten andel. Våren 2011 kom det in 308 ansökningar på 411 miljoner kronor. Av dessa kunde endast 16 procent beviljas. Många småföretag står följaktligen i porten och med mycket goda projekt. Det stora intresset är en tydlig indikation på ett stort behov av ekonomiskt stöd, men också att 100-tals, kanske 1 000-tals små företag bär på kommersiellt lovande innovationsidéer.

Vänsterpartiet menar att en ökning av medelstildelningen bör ske för att öka Forska och väx-programmets möjligheter att finansiera fler projekt. Det är inte minst viktigt med tanke på den befarade lågkonjunkturen. Med det som bakgrund föreslår vi en ökning av anslaget med 200 miljoner kronor årligen för 2012–2014. Förslaget behandlas ytterligare i vår motion 2011/12:N365 En förstärkning enligt ovan av Forska och väx bör genomföras. Detta bör ges regeringen till känna.

9.3 Almi innovation och sådd

I de allra första skedena i en innovationsprocess är resultatet ofta osäkert. Det kan gå bra och bli en succé, men innovationen kan lika gärna visa sig vara ogenomförbar eller inte kunna motsvara en kunds behov. För den person eller det företag som inte backas upp av ett redan etablerat företag eller har stöd från en kreditgivare blir starten oerhört svår. Det gäller särskilt i de delar av landet där det kan vara långa geografiska avstånd till en bank eller kreditgivare.

Det blir då tydligt att marknaden inte klarar av situationen och det blir staten som måste ingripa. Almi har identifierat det här problemet och har därför en regional närvaro med såddkapital. Almi skrev i en artikel tillsammans med Svenska Uppfinnareföreningen i en bilaga till Dagens Industri i våras:

En ökad tillgång på såddfinansiering ger fler idéer möjlighet att utvecklas. Idéer som utvecklas och förverkligas leder till nya produkter och tjänster. Idéer som kommersialiseras leder till nya företag. Sveriges konkurrenskraft är beroende av att nya idéer får möjlighet att utvecklas.

Det saknas alltså fortfarande kapital i delar av innovationskedjan fram till en färdig kommersiell tjänst eller produkt. Vi föreslår därför en förstärkning med 60 miljoner kronor om året, vilket också behandlas i vår motion 2011/12:N365. En förstärkning enligt ovan vad gäller innovation och sådd bör genomföras. Detta bör ges regeringen till känna.

9.4 Offentlig upphandling

Det är de små och medelstora företagen som under 2000-talet har stått för den största ökningen av antalet anställda. En stor del av dessa har kommit till i tjänstesektorn och andra sektorer med låg miljöpåverkan. För att påverka

Fel! Okänt namn på

småföretagssektorn positivt under den ekonomiska krisen måste t.ex. den offentliga upphandlingen förbättras och förstärkas i grön riktning.

9.5 Allmänna principer

Vänsterpartiet anser att lagen om offentlig upphandling (LoU) måste förändras. I väntan på en stor revision av lagen tar vi här upp några problem som berör de små och medelstora företagen. Offentliga behov av varor och tjänster har stor och ibland avgörande betydelse för utvecklingen av nya marknader för varor och tjänster. Det har också stor betydelse för utvecklingen av redan befintliga marknader. Politiska beslut och myndigheters förverkligande av dessa har följaktligen stor betydelse för företags och entreprenörers innovationslust. Ett klassiskt exempel på detta är dåvarande Televerkets krav på nya telefonitjänster som var avgörande för LM Erikssons expansion både tekniskt och ekonomiskt.

Den offentliga sektorn upphandlar tjänster och varor och gör investeringar för ca 500 miljarder kronor årligen. Förutom den svenska marknaden finns även en europeisk marknad för LoU och detta innebär stora affärsmöjligheter för landets företag.

Ju fler anställda ett företag har, desto vanligare är det att de lämnar anbud i offentliga upphandlingar. I en studie från Nutek/Tillväxtverket visar det sig att endast 12 procent av småföretagen lämnar anbud i offentliga upphandlingar. Många småföretag anser att administrationen och upplevelsen av krångel är ett stort hinder för att delta i anbudsförfarandet vid offentlig upphandling. Det största problemet upplevs vara förfrågningsunderlaget och dess utformning. Samtidigt ska det, för att motverka svartarbete och osund konkurrens, finnas krav på kollektivavtal vid all offentlig upphandling. Med tanke på komplexiteten i samband med offentlig upphandling kan det vara nödvändigt med en särskild utbildning för de personer inom offentliga sektorn som ska upphandla. Det är viktigt att de villkor och krav som ställs i förfrågningsunderlaget står i proportion till kontraktets storlek. Det bör ges regeringen till känna.

9.6 Innovativ upphandling

Innovativ upphandling innebär att det i en upphandling finns krav på teknik-innehåll och teknikutveckling som erfordrar en viss FoU-insats.

Idag gäller det istället att utnyttja de förutsättningar som finns för att utveckla den offentliga sektorns effektivitet och samtidigt stärka de innovativa företagens konkurrenskraft. Det finns annars en risk att det uppstår en slags innovationseftersläpning inom delar av den offentliga sektorn om inte den offentliga upphandlingen efterfrågar nya lösningar på samma sätt som sker på den privata marknaden. (SOU 2010:56 Innovationsupphandling)

En sådan utveckling måste förhindras och offentlig upphandling bör beakta denna aspekt i större omfattning än vad som är fallet nu. Det bör ges regeringen till känna.

9.7 EU och innovativ upphandling

Ofta hörs påståendet att särskild riktad upphandling skulle strida mot EU:s konkurrensregler. Utredningen om Innovationsupphandling visar dock att möjligheter finns i betydligt större omfattning än vad regeringen medger. Kommissionen säger i sitt meddelande Att driva på innovation för att få offentliga tjänster av hög kvalitet i Europa (KOM(2007)799) att om FoU upphandlas i konkurrens är det möjligt att skapa former där offentlig sektor aktivt kan söka innovationer inom ramen för statsstödsreglerna.

En avgörande skillnad jämfört med t.ex. Vinnovas bidrag till innovativa företag är att vid förkommersiell upphandling kan en myndighet inom ramen för uppdraget finansiera utvecklingen av en produkt ända fram till kommersialiseringen.

Vinnova har föreslagit att offentliga innovationsupphandlingar för miljö, energi, hälsa, säkerhet, it och telekom ges en kraftfull statlig stimulans genom ett särskilt stöd för att minska riskerna som möter enskilda statliga myndigheter, landsting och kommuner i dessas upphandlingsprocesser och som kan hämma upphandlingar av innovativa lösningar. Detta tänkande ligger helt i linje med Vänsterpartiets politik på detta område. Offentliga aktörer kan på så sätt använda sin upphandling för att driva utvecklingen framåt när det gäller FoU, innovationer och teknikutveckling. Vänsterpartiet föreslår att 50 miljoner kronor per år avsätts för detta stöd. En förbättring enligt ovan vad gäller innovativ upphandling bör genomföras. Detta bör ges regeringen till känna.

Frågan behandlas ytterligare i vår motion 2011/12:N365.

9.8 Exportstöd för små och medelstora företag

För småföretag och medelstora företag som vill växa är exportmarknaden i stort sett en stängd marknad. Företagen saknar ofta de verktyg som behövs för att ta sig ut på mässor i utlandet, till enskilda företag och länder. Här kan staten fylla en viktig uppgift och gör så till en del. Exportrådet har dock slagit larm om att Sverige är på väg att hamna på efterkälken i förhållande till konkurrerande länder på de nya marknader som öppnat sig under de senaste decennierna, t.ex. Kina, Indien och Brasilien.

De stora företagen dominerar fortfarande i Sverige, vilket gör landet sårbart. De små och mellanstora företagen står för en tredjedel av all export, men de exporterar i stor utsträckning till nära och traditionella marknader. Särskilt med tanke på strukturkrisen menar vi att stora ansträngningar måste göras för att öka exporten. För att detta ska kunna åstadkommas måste sålunda Exportrådets verksamhet förstärkas. Möjligheten till ökad aktivitet för de regionala exportrådgivarna måste stärkas. Exportrådgivningen över hela landet måste

Fel! Okänt namn på

förtätas och förstärkas. Utbildningen av exportsäljare på universitet och högskolor måste förstärkas. En upprustning av statens och näringslivets samarbete på exportområdet måste kort sagt påskyndas. Därför föreslår Vänsterpartiet 75 miljoner kronor till exportfrämjande åtgärder för perioden 2012–2014. Frågan tas upp i vår motion 2011/12:N365. En förbättring enligt ovan vad gäller exportstöd bör genomföras. Detta bör ges regeringen till känna.

9.9 Stöd till individuella utvecklingscentra m.m.

Individuella utvecklingscentra (IUC) kan vara ett viktigt komplement särskilt på mindre industriorter för utveckling i innovativ riktning.

IUC Sverige är en verksamhet som tillsammans med kompletterande regionala och nationella organisationer aktivt bidrar till att nya jobb skapas, effektivare organisationer byggs upp och nya verksamheter bildas. IUC består i dag av 15 IUC-bolag och över 500 direkta delägare kompletterade av 2 000 indirekta delägare. IUC samarbetar regionalt med universitet, högskolor, industriforskningsinstitut, regionförbund, kommuner, fackföreningar m.fl. Av de mer än 500 direkta delägarna är 91 % företag inom IUC.

9.10 IUC – ett medel för jobb

I de kristider som vi genomlever, med en nedgång i industriproduktionen och ett stort antal arbetslösa fast i långtidsarbetslöshet, behövs en kraftsamling för att bryta utvecklingen.

IUC arbetar med samverkansmodeller med industriforskningsinstituten för att identifiera företagens behov och skapa samarbete mellan företag och institut. De samordnar också utvecklingsprojekt tillsammans med små och medelstora företag och forskningsinstitut samt universitet och högskolor.

IUC arbetar dessutom med avknoppningar från större företag för att göra de nya företagen framgångsrika. På it-området jobbar man med utveckling av it-system hos företag. IUC sysslar också med kompetensutveckling i småföretag. En stor del är branschprogram för framför allt basindustriområden, där IUC hjälper till att utveckla de små och medelstora företagens roll.

För att kunna öka takten i sin unika verksamhet, där ett stort antal samhällsaktörer ingår, måste ytterligare medel tillföras. Ett förslag från IUC Sverige, som lämnades till regeringen men avslogs, innebär tillskapandet av en effektiv formel för ytterligare samarbeten mellan aktörerna. Till det kommer att 9 000 små och medelstora företag kommer att ha genomgått en grundläggande tillväxtanalys där olika behov identifieras för fortsatta utvecklingsprojekt. Minst 1 500 aktiva projekt med företag kommer att ha inlett/genomförts fram till budgetperiodens utgång, vilka syftar till att säkra och utveckla konkurrenskraften, skapa tekniker, stärka produktionssystemen, ta fram nya produkter och företag samt skapa nya jobb. Resultatet av uppdraget skulle bli en ökad omsättning på 25 % hos de deltagande företagen under treårsperioden

som ger nya jobb och en minskning av ohälsotalen med 10 %. Antalet nya arbetstillfällen uppskattas till ca 7 000.

Vänsterpartiet föreslår att 103 miljoner kronor avsätts för 2012, 112 miljoner kronor för 2013 och 132 miljoner kronor för 2014 till IUC:s verksamhet. En förbättring enligt ovan vad gäller IUC bör genomföras. Detta bör ges regeringen till känna.

9.11 Utveckla branschprogrammen

I en nationell innovationsstrategi är samarbete viktigt. Det gäller både ett brett politiskt samarbete och samsyn, men även samarbete mellan olika aktörer inom olika branscher. Den borgerliga regeringen har passivt inväntat nedläggningen av de, av den förra regeringen startade, branschprogrammen trots de bedömningar som gjorts från industriföreträdare om vikten av dessa. ”Forskningssamarbetet mellan industri och akademi underlättas och kan fokuseras på att nå resultat” (citat från Ericsson, Sony Ericsson och Telia Sonera 2009). Vi gör den bedömningen att branschprogrammen är en viktig pelare i ett innovativt Sverige och vill återupprätta dem inom ett antal branscher. Vi föreslår även att regeringen, i samtal med berörda parter, tar initiativ till två nya branschprogram: ett för att utveckla vindkraften och det andra inom besöksnäringen. Detta bör ges regeringen till känna.

10 En innovations- och riskkapitalfond

Vänsterpartiet avsätter 2 miljarder kronor i en riskkapitalfond för hållbar industriell utveckling med inriktning mot minskad resursanvändning och energiförbrukning och i syfte att driva på för nya tekniska lösningar. Fokus ligger dels på kommersialiseringen av forskningsresultat, dels på testbäddar och demonstrationsanläggningar. Detta bör ges regeringen till känna.

10.1 Kunskap viktigt fundament för nya växande företag

Forskningsinsatser leder i Sverige alltför sällan till nya företag. Sverige lever fortfarande i hög utsträckning på företag som är grundade före eller strax efter andra världskriget. Den absolut största delen av de svenska investeringarna finansieras av näringslivet och då av några få stora multinationella företag.

Tre faktorer i ett företag är särskilt viktiga för tillväxten: arbete, kapital och teknik. Tyvärr visar det sig att Sverige kommer långt ner på listan över OECD-länder som är bra på att överföra kunskap via teknik till nya företag. Det innebär alltså att Sverige är dåligt på att stimulera teknologibaserade företag.

Fel! Okänt namn på

Samtidigt som Sverige fortfarande i stor utsträckning står förankrat i den gamla modellen med en linjär utveckling på forskningen – från grundforskning över tillämpad forskning till teknologiutveckling och sedan produkt, har världen förändrats. Nu sker snarare ett växelspel där slutavvägningen är lika viktig som grundforskningen, och hastigheten på en FoU-cykel med gårdagens mått är svindlande. I USA är en FoU-cykel inom tillämpad forskning i stadigt sjunkande.

Utflyttningen av företag från Sverige till låglöneländer fortsätter. Enheter ställs mot enheter i globala koncerner. Utflyttningen till låglöneländer gäller i huvudsak fortfarande arbetsintensiva företag med låg teknisk höjd. Däremot, när det gäller utförsäljningen av svenska bilföretag, omfattas i högsta grad högteknologiska produkter med högt forskningsinnehåll.

Det kan inte nog påpekas att globaliseringen har förändrat företagets villkor dramatiskt. Förändringarna består av allt från avregleringar till en it-revolution. Världen blir en marknadsplats. Inte när det gäller alla produkter och tjänster – förskolan flyttar inte till Polen eller Indien. Men tillverkningen av andra produkter och tjänster flyttar, t.ex. bilar, konsumentelektronik, finanstjänster och it – och det påverkar vår vardag.

10.2 Små företag på efterkälken

I jämförelse med andra länder har Sverige en något lägre andel små företag. Det största problemet är dock bristen på *växande* småföretag. Mindre och medelstora företag har en mycket liten del av den FoU som utförs. Ungefär 10 % av den totala FoU-verksamheten inom företagssektorn utförs av företag med färre än 50 anställda. Det betyder att alla de produkter, system, processer och andra tjänster som t.ex. företag inom hållbar utveckling tillhandahåller också hamnar på efterkälken när väl forskningen går över till ett kommersiellt företag. Ofta snappas dessa företag upp av utländska investerare. Arbetstillfällena hamnar utanför Sverige.

Den kris som världen genomlider nu ger en möjlighet att förändra företagen i riktning mot framtidens produkter och tjänster. Brist på kapital för innovationer och risktagande från privata investerare uteblir av flera anledningar under en kris. Staten kan då träda in och ta sitt långsiktiga ansvar för framtiden. Det bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 5 oktober 2011

Kent Persson (V)

Torbjörn Björlund (V)

Siv Holma (V)

Jonas Sjöstedt (V)

Jens Holm (V)

Hans Linde (V)